

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף לו.

מה הצדדים בסברת ר' אליעזר שאמר "אף החדש"?

לחומרא פליג	סברת ת"ק	סברת ר' אליעזר	כיצד דורש "מושב"
לחומרא פליג	חדש מותר בחו"ל ¹	חדש אסור בחו"ל	בכל מקום שאתם יושבים ²
לקולא פליג	חדש אסור בחו"ל ³	חדש מותר בחו"ל	אחר ירושה וישיבה ⁴

מה לומדים מ"מושבותיכם" האמור בפרשת נסכים⁵?

מה לומדים			אליבא דר' ישמעאל ⁶	אליבא דר' עקיבא
האם קרבו נסכים	בבמת ציבור	בגלגל ⁹	שכל מקום שכתוב בו מושב ⁷ הוא אחר ירושה וישיבה ⁸	להתיר קרבן יחיד בבמת יחיד כשבאו לגלגל
		בשילה	לא נתחייבו בנסכים ¹⁰	היו נסכים אפי' בקרבן יחיד
		במדבר	היו נסכים אפי' בקרבן יחיד	לא קרבו נסכים בקרבן יחיד ¹¹
	בבמת יחיד		לא נהג בה נסכים	

¹ וה"ק ת"ק: כל מצוה שהיא תלויה בארץ אינה נוהגת אלא בארץ (כיון שאינה חובת הגוף, ממעט לה קרא "בארץ"), חוץ מן הערלה ומן הכלאים דהלכתא גמירי לה שהם נוהגות אפי' בחו"ל אפי' שהם חובות קרקע. אולם חדש דינו כמו כל מצוה התלויה בארץ, שנוהג בארץ ולא בחו"ל.

² פי', דגבי חדש כתיב (ויקרא כג: יד) "וְלַחֶם וְקָלִי וְכֶרֶמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הִבִּיאֲכֶם אֶת קֶרְבֶּן אֱלֹהֵיכֶם חֻטְתָּ עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם" - ותיבת "מושבותיכם" אתא למימר שבכל מקום שאתם יושבים תנהגו חדש.

³ וה"ק: כלאים וערלה לומדים מהלכה שנוהג אפי' בחו"ל, וכ"ש חדש שכתוב בו "מושבותיכם" שאתא למימר שבכל מקום שאתם יושבים תנהגו חדש.

⁴ ו"מושבותיכם" אתא לקולא, ולומר שאפי' שתבואו לארץ לא תנהגו חדש אלא רק אחר ירושה וישיבה.

⁵ כתיב (במדבר טו: ב-ה) "כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם. וַעֲשִׂיתֶם אֲשֶׁה לְה' עֹלָה אוֹ זֶבֶח וְהִקְרִיב הַמִּקְרִיב קֶרְבָּנוֹ לְה' מִנְחָה סֵלֶת עֶשְׂרוֹן בָּלוּל בְּרִבְעִית הַהֵין שָׁמֹן. וַיֵּין לִנְסֹךְ רִבְעִית הַהֵין תַּעֲשֶׂה עַל הָעֹלָה אוֹ לִזְבֵּחַ לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד" וגו'.

⁶ ר' ישמעאל דריש מה דכתיב בפרשת נסכים "אשר אני נותן לכם, דמשמע בבמה הנוהגת בכולכם, וכיון שכן על כרחך האי "מושבותיכם" האמור כאן בא ללמד שאף בגלגל (ולא רק במדבר) - דהיינו ב"יד שנה שכבשו וחלקו לא נהגו בהם נסכים עד שהגיעו למנוחה ונחלה - דהיינו לשילה.

⁷ למסקנא לא רק מושב, אלא כל מקום שכתוב בו "ביאה" ו"מושב". [וזה עוד טעם למה אין לימוד זה שייך לשבת, כי בא לא כתוב "ביאה"]. וזה מוציא מאידך תנא דר' ישמעאל דס"ל, שאפי' אם כתוב רק "ביאה" פירושו אחר ירושה וישיבה.

⁸ ומה שמצאנו גבי שבת שכתוב בו "מושב", דכתיב (שמות לה: ג) "לֹא תַבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת" - והיא נוהגת בין בארץ בין בחו"ל, פירש ר' ישמעאל משום ששבת אתיא מק"ו מה דמה מצות קלות נוהגות בין בארץ בין בחו"ל שבת שהיא חמורה (שהמחלל שבת חייב סקילה) לא כ"ש שתנהג בין בארץ ובין בחו"ל.

⁹ דהיינו הבמת ציבור שהיתה ב"יד שנה שכבשו וחלקו, והחידוש בה שאף שהיה אז זמן היתר הבמות. אכן בשילה ונוב וגבעון שנאסרו הבמות יחיד, לכו"ע היו עושים נסכים שם.

¹⁰ וכיון שכתוב (במדבר טו: ב) בנסכים "כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם", למדנו מ"מושבותיכם" למעט שלא נהגו נסכים קודם ירושה וישיבה.

¹¹ ובזה מיושב דמה שמצאנו שכן היה נסכים בעולת תמיד, הוא משום דהוי קרבן ציבור.